

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 05 listopada 2010 r.

**Pan
Janusz Werczyński
Burmistrz
Miasta Marki**

LWA-4114-02-09/2010
I/10/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Miasta Marki² kontrolę prawidłowości realizacji i finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2007-2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole, podpisanym w dniu 30 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie realizację i finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2007 – 2010. Wyniki kontroli wskazują jednak na niskie wykorzystanie przez Urząd środków przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska.

1. NIK ocenia pozytywnie działania Urzędu podejmowane w okresie objętym kontrolą, zarówno w zakresie planowania i realizacji przychodów z tytułu opłat naliczanych za korzystanie ze środowiska (w ramach GFOŚiGW w latach 2007-2009 oraz w ramach budżetu gminy - od 1 stycznia 2010 r.).

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dalej także *Urząd*.

Z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, Urząd uzyskał przychody w łącznej wysokości 413 144 zł, w tym w poszczególnych latach: 2007 r. – 175 941 zł, 2008 r. – 144 567 zł, 2009 r. – 68 137 zł i 2010 r. (I półrocze) 24 499 zł. Głównym źródłem przychodów były środki przekazywane przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, których udział w poszczególnych latach wynosił: 2007 r. – 33%, 2008 r. – 38%, 2009 r. – 100% oraz za I półrocze 2010 r. – 100%.

W kontrolowanym okresie Burmistrz Miasta Marki wydał 9 decyzji dotyczących zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów - na podstawie art. 83 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*³, w tym: jedną decyzję⁴, która została uchylona przez SKO; dwie decyzje, na podstawie których uzyskano przychód w łącznej kwocie 57 579 zł; w sześciu decyzjach ustalone zostały opłaty w łącznej wysokości 224 299 zł, których płatności zostały odroczone na okres 3 lat⁵.

Dodatkowym źródłem przychodów GFOŚiGW były dobrowolne wpłaty na w wysokości od 50 do 450 zł - na łączną kwotę 3 950 zł, w tym: w 2007 r. 16 wpłat na łączną kwotę 2300 zł; w 2008 r. 14 wpłat na kwotę 1650 zł.

2. W latach 2007-2009, z środków GFOŚiGW zostały sfinansowane wydatki na łączną kwotę 418,5 tys. zł. Ustalono, że w ujęciu rocznym, wykonanie wydatków na ochronę środowiska finansowanych z GFOŚiGW było niższe od zaplanowanych i wynosiło od 19% do 76%. W 2007 r. - z zaplanowanych wydatków w kwocie 206,5 tys. zł, wydatkowano 39,8 tys. zł, w 2008 r. - zaplanowano 228,0 tys. zł, wydatkowano 218,0 tys. zł, w 2009 r. - zaplanowano 211,2 tys. zł, wydatkowano 160,7 tys. zł.

W I półroczu 2010 r., z budżetu Miasta Marki wydatkowano na ochronę środowiska 5,9 tys. zł, co stanowiło 3% planu rocznego (181,2 tys. zł).

Ustalenia kontroli NIK wskazują, że w badanym okresie środki GFOŚiGW były wydatkowane na cele określone w art. 406 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*⁶.

Zdaniem NIK, możliwości wydatkowania środków GFOŚiGW były znacznie większe od planowanych, bowiem Urząd w rocznych planach wydatków nie uwzględniał środków zgromadzonych na koncie Funduszu w latach poprzednich. Stany tych środków były wykazywane w sprawozdaniach Rb-33 (jako środki zgromadzone na koncie GFOŚiGW) na

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.

⁴ Decyzja Nr 0153/1907/2008 z dnia 29.07.2008 r.

⁵ Na podstawie art.84 ust.4 *ustawy o ochronie przyrody*.

⁶ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

początku okresów sprawozdawczych⁷. I tak, wykazany w sprawozdaniach Rb-33 stan środków obrotowych netto na początek okresu sprawozdawczego, kształtował się następująco⁸: w 2007 r. – 58,5 tys. zł; w 2008 r. – 194,7 tys. zł; w 2009 r. – 121,2 tys. zł.

Uwzględniając ogólny stan środków GFOŚiGW na początku okresów sprawozdawczych, faktyczne wykonanie planu wydatków wynosiło od 15 – 52,8%, w tym: w 2007 r. – stan środków ogółem - 265,0 tys. zł, faktyczne wykonanie⁹ (w stosunku do posiadanych środków i zaplanowanych przychodów) - 15,0%; w 2008 r. - 52,8% (stan środków 412,7 tys. zł); w 2009 r. – 39,6% (332,4 tys. zł).

W wyjaśnieniach złożonych w toku kontroli NIK, Burmistrz Marek, odnosząc się do problemu niskiego wykorzystania środków na ochronę środowiska¹⁰, wskazał na trudności w planowaniu przychodów i wydatków finansowanych z GFOŚiGW wynikające z nieprzewidywalnego i nieregularnego charakteru przychodów, zwłaszcza w przypadku opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów

3. W kontrolowanym okresie Urząd nie opracowywał planów przychodów i wydatków GFOŚiGW na dany rok budżetowy w układzie rzeczowym (zadaniowym). Plan przychodów i wydatków był corocznie sporządzany w formie załącznika do uchwały budżetowej, w podziale tylko na przychody (wpływy z opłat różnych) oraz wydatki bieżące i wydatki majątkowe.

Biorąc pod uwagę wymóg dochowania należytej staranności w gospodarowaniu środkami przeznaczonymi na ochronę środowiska oraz ich optymalne planowanie i wykorzystanie, zdaniem NIK, Urząd powinien rozważyć opracowywanie szczegółowych planów przychodów i wydatków w odniesieniu do zadań z zakresu ochrony środowiska.. Plany te powinny uwzględniać ujęcie finansowe oraz rzeczowe, z podziałem na zadania do wykonania w danym roku budżetowym bądź w perspektywie długoterminowej.

4. Urząd prawidłowo przeprowadził rozliczenie i dokonanie operacji księgowych związanych z likwidacją GFOŚiGW. Zgodnie z art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹¹ w dniu

⁷ Stan środków obrotowych netto na koniec okresu sprawozdawczego – poz. P tabeli B. sprawozdania Rb-33 (rocznego) z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej.

⁸ Stan środków obrotowych netto – poz. W, symbol 070, tabela C sprawozdania Rb-33 wykazuje w kolumnie 13 stan na początek okresu sprawozdawczego.

⁹ Wykonanie liczone w stosunku do zaplanowanych przychodów (wg planu po zmianach), powiększonych o środki zgromadzone na GFOŚiGW (wg stanu na początek okresu sprawozdawczego).

¹⁰ Pismo z dnia 26.10.2010 r. – odpowiedź na pytania z dnia 22.10.2010 r

¹¹ Dz. U. Nr 215, poz. 1664

31 marca 2010 r. przelano niewykorzystaną kwotę w wysokości 47 292 zł na konto 900950970 (pozostała działalność).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Pełne wykorzystywanie środków finansowych przeznaczonych na ochronę środowiska, pozyskiwanych przez Miasto Marki z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska.
2. Rozważenie opracowywania rocznych szczegółowych planów przychodów i wydatków środków przeznaczonych na ochronę środowiska.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.